

мир, толеранција, поштовање људских права и слобода, мултикултуралност и демократија), као основну обавезу (опредјељење) грађана.

У Јужној Африци, у Cape Town, је одржана прва Свјетска конференција уставних судова (23–24. јануар 2009), у организацији Уставног суда Јужне Африке и Венецијанске комисије. У свом раду, Уставни суд Јужне Африке је имао помоћ од Савезног уставног суда Њемачке.

Примјетан је побједоносни ход (њемачког) појма правне државе заједно са англоамеричким „rule of law“ и „due process“ у реформским земљама источне Европе.

Уставни систем Црне Горе почива на подели власти у облику парламентарног система. Одступање од парламентарног система власти огледа се у непосредном избору предсједника Црне Горе.

Државна власт у Црној Гори уређена је на начелу диобе власти на: законодавну, извршну и судску. Судска власт контролише извршну и законодавну тако што контролише законитост њихових појединачних аката. Са друге стране, одлуке судова не подлијежу контроли друге двије гране власти. Устав одређује да начело диобе власти почива на равнотежи и међусобној контроли. Законодавна и извршна власт утичу на уставносудску власт и судску власт тако што предлажу и доносе законе којима се уређује рад Уставног суда и редовних судова и обезбјеђују услови за њихов рад. Осим хоризонталне, диоба власти, обухвата и вертикалну димензију, која је ограничена Уставом зајамченим правом на локалну самоуправу.

У тој тродиоби Устав даје посебно мјесто Уставном суду. Уставом је, генерално, определијељен аустријско-европски континентални модел уставног судства. Уставни суд је издвојен из структуре државне власти, као инструмент конституализације у смислу ограничавања и контроле државне власти, као посебан орган, који штити уставност и законитост, односно уставно-правни поредак, људска права и слободе зајемчене Уставом. Као чувар уставне демократије Уставни суд одлучује у ситуацијама када остали органи власти не рјешавају спорове у складу са начелом владавине права. Смисао начела диобе власти није организационо и функционално одвајање трију темељних грана власти, него у томе да омогући узајамну провјеру и равнотежу између носилаца највиших државних функција. „Предсједник Црне Горе бира се на основу општег и једнаког бирачког права, непосредним и тајним гласањем“ (члан 96. Устава). У локалној самоуправи одлучује се непосредно и преко слободно изабраних представника; Право на локалну самоуправу обухвата право грађана и органа локалне самоуправе да уређују и управљају одређеним јавним и другим пословима, на основу сопствене одговорности и у интересу локалног становништва (члан 113. Устава). Власт је уређена по начелу подјеле власти на: законодавну, извршну и судску; законодавну